

Universiteit
Leiden

Quickscan Soortbescherming Humanities Campus, Leiden

COLOFON

Quickscan Wet natuurbescherming Humanities Campus, Leiden

OPDRACHTNEMER	<i>idverde</i> Advies Houttuinlaan 4 3447 GM Woerden T 0348 507 110 E advieswoerden@idverde.nl
OPDRACHTGEVER	Universiteit Leiden
PROJECTNUMMER	726230087
STATUS	Concept
VERSIE	1.0
DATUM	22-12-2023

In deze rapportage is gebruik gemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Op deze gegevens rusten auteursrechten. Het schriftelijk of digitaal delen of publiceren van (een deel van) de gegevens uit de NDFF is niet toegestaan zonder toestemming van BIJ12, uitgezonderd aan bevoegd gezag in het kader van een vrijstellings- of ontheffingsprocedure of voor intern gebruik van de opdrachtgever voor de duur van het betreffende project.

idverde Advies bv is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van *idverde* Advies bv. De opdrachtgever vrijwaart *idverde* Advies bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. *idverde* Advies bv is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij goed op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij daarnaast onze onderzoekskwaliteit. Omdat ecologisch (veld)onderzoek een momentopname is, kan aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. *idverde* Advies bv is niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

INHOUD

COLOFON	2
1. INLEIDING	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Afbakening onderzoek	5
1.3 Leeswijzer	5
2. WERKWIJZE	6
2.1 Bronnenonderzoek	6
2.2 Veldbezoek	6
2.3 Effectenanalyse	7
3. ONDERZOEKSRESULTATEN	8
3.1 Biotoopomschrijving	8
3.2 Soortbescherming	8
3.2.1 Vaatplanten	9
3.2.2 Grondgebonden zoogdieren	9
3.2.3 Vleermuizen	9
3.2.4 Vogels met jaarrond beschermde nesten	11
3.2.5 Overige broedvogels	12
3.2.6 Vissen	13
3.2.7 Amfibieën	13
3.2.8 Reptielen	13
3.2.9 Ongewervelden	14
3.3 Gebiedsbescherming	14
3.3.1 Natura 2000-gebieden	14
3.3.2 Natuurnetwerk Nederland	15
3.4 Houtopstanden	15
3.5 Exoten	15
4. CONCLUSIE EN ADVIES	16
4.1 Soortenbescherming	16
4.1.1 Advies voor te volgen vervolgstappen	17
4.1.2 Zorgplicht	17
4.2 Gebiedsbescherming	17
LITERATUURLIJST	18
BIJLAGE 1: FOTO'S PLANGEBIED	19

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het vastgoedbedrijf van de Universiteit Leiden is voornemens om op de Humanities Campus in de gemeente Leiden te verbouwen. idverde Advies is gevraagd om een 'Quickscan soortenbescherming' uit te voeren voor het plangebied om inzicht te geven in de aanwezigheid van beschermde dier- en plantsoorten binnen het plangebied en te onderzoeken of mogelijk verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden door het uitvoeren van de werkzaamheden. In dit rapport zijn de bevindingen van het bronnenonderzoek en veldwerk opgenomen, alsmede aandachtspunten wat betreft soorten, beschermd door de Wet natuurbescherming in relatie tot voorgestelde ingrepen.

Figuur 1: ligging plangebied aan de Witte Singel (rood omkaderd)

Ruimtelijke ingrepen zoals, de sloop van gebouwen, renovatie van gebouwen, het bouwen van een brug, het wijzigen van de verkeerssituatie kunnen (negatieve) effecten hebben op beschermde flora en fauna. Indien beschermde soorten aanwezig zijn, worden door de voorgenomen ingrepen mogelijk verbodsbepalingen van het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming overtreden. Door een effectenanalyse moet worden onderzocht op welke wijze sprake is van negatieve effecten en hoe deze kunnen worden voorkomen. Mogelijk is het noodzakelijk nader onderzoek uit te voeren en/of een ontheffing aan te vragen voor de voorgenomen ontwikkeling.

Om na te gaan of dit voor het voorgenomen plan het geval is, is door idverde Advies op verzoek van de opdrachtgever een quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Voorliggend rapport geeft advies met betrekking tot renovatie en/of vervanging van huidige universiteitsgebouwen uit de jaren '80 in overeenstemming met het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming uit te voeren.

1.2 Afbakening onderzoek

Soortbescherming

Binnen het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) is het doel van dit onderzoek te bepalen of de kans bestaat dat verbodsbepalingen ten aanzien van beschermde plant- en diersoorten worden overtreden door de voorgenomen ontwikkeling.

Voorliggende rapportage geeft antwoord op de volgende onderzoeksvragen ten aanzien van beschermde soorten:

- Zijn in het plangebied en de directe omgeving daarvan beschermde plant- of diersoorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?
- Ondervinden deze soorten schade of hinder van de voorgenomen werkzaamheden?
- Zo ja, is het mogelijk om optredende negatieve effecten te voorkomen of te mitigeren? En op welke wijze dient dit te geschieden?
- Is nader onderzoek noodzakelijk om aanwezigheid van soorten of mogelijke effecten daarop uit te sluiten?
- Is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen voor het overtreden van de verbodsbepalingen binnen het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming of kan worden gewerkt met een goedgekeurde gedragscode?

Gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming beschermt, naast soorten, ook gebieden. Ook op provinciaal en gemeentelijk niveau worden gebieden en groenstructuren beschermd. Voorliggende rapportage geeft antwoord op de volgende onderzoeksvragen ten aanzien van gebiedsbescherming:

- Ligt het plangebied in of nabij Natura 2000-gebied?
- Maakt het plangebied onderdeel uit van het NatuurNetwerk Nederland (NNN)?
- Bevindt het plangebied zich binnen gebieden met een provinciale of gemeentelijke beschermde status?
- Zo ja, kan het optreden van negatieve effecten bij uitvoering van de werkzaamheden worden uitgesloten?

Houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt, naast soorten, ook houtopstanden. Ook op provinciaal en gemeentelijk niveau worden groenstructuren beschermd. Voorliggende rapportage geeft antwoord op de volgende onderzoeksvragen ten aanzien van gebiedsbescherming en houtopstanden:

- Worden er houtopstanden gekapt, die deel uitmaken van houtopstanden van meer dan 1000 m² (10 are) of een bomenrij van meer dan 20 bomen buiten de bebouwde kom Houtopstanden?
- Zo ja, dan dient er een kapmelding gedaan te worden en is sprake van een herplantplicht.
- Valt het plangebied onder (beschermde) gemeentelijke groenstructuren?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de werkwijze van deze quickscan beschreven. Vervolgens zijn in hoofdstuk 3 zijn de onderzoeksresultaten gepresenteerd en is tevens een effectbepaling van het werk op mogelijk aanwezige beschermde natuurwaarden gedaan. Tot slot zijn in hoofdstuk 4 de conclusie en het advies beschreven.

2. Werkwijze

Een quickscan betreft een verkenning die bestaat uit een bronnenonderzoek en een veldbezoek. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek is een inschatting gemaakt van de aanwezige natuurwaarden en is beoordeeld of het plan (negatieve) effecten kan hebben op beschermde soorten (effectenanalyse). Hieronder is per onderdeel de werkwijze toegelicht.

2.1 Bronnenonderzoek

Soortenbescherming

Voorafgaand aan het veldbezoek is een bronnenstudie uitgevoerd om een inschatting te kunnen maken van het voorkomen van beschermde soorten en exoten binnen het plangebied en in de directe omgeving hiervan. Voor deze bronnenstudie is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Binnen een straal van circa 1 kilometer rondom het plangebied zijn op 16-10-2023 alle relevante waarnemingen van beschermde flora en fauna van de afgelopen 10 jaar opgevraagd. Op basis van de beschikbare gegevens is een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten binnen het plangebied. Indien nodig worden op basis van specifieke habitatkenmerken nog aanvullende verspreidingskaarten geraadpleegd, zoals NDFF Verspreidingsatlas en Waarneming.nl.

Binnen de Wet natuurbescherming wordt onderscheid gemaakt tussen bepaalde soortgroepen. Dit is als volgt onderverdeeld:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (§ 3.1)
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en vogels met jaarrond beschermde nesten als er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen (categorie 5).
 - Overige broedvogels, alle in Nederland voorkomende (broed)vogels zijn beschermd onder de Vogelrichtlijn, wanneer deze aan het broeden zijn.
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (§ 3.2)
 - Grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, insecten, weekdieren en vaatplanten
- Beschermingsregime andere soorten (§ 3.3)
 - Binnen de provincie Zuid-Holland geldt voor een aantal soorten een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Deze soorten (zie tabel 2.1) zijn niet meegenomen in het bronnenonderzoek.

Tabel 2.1 vrijgestelde soorten provincie Zuid-Holland

Soort	
Grondgebonden zoogdieren	
Aardmuis	Huisspitsmuis
Bosmuis	Konijn
Bunzing	Ondergrondse woelmuis
Dwergmuis	Rosse woelmuis
Dwergspitsmuis	Veldmuis
Egel	Vos
Gewone bosspitsmuis	Wezel
Haas	Wild Zwijn
Hermelijn	Woelrat
Amfibieën	
Bruine kikker	Meerkikker
Gewone pad	Bastaardkikker
Kleine watersalamander	

2.2 Veldbezoek

Het veldbezoek bestaat uit een biotooptoets met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnenonderzoek zijn hierbij in het veld getoetst en waar nodig aangevuld.

Op 18 oktober is een veldbezoek uitgevoerd door een ecooloog van idverde Advies ter plaatse van het plangebied. Het was droog, helder met windkracht 3NO, 3 Bft. De temperatuur was circa 19°C.

Op het moment dat het veldbezoek is uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar aan- of afwezig. Zo houden vleermuizen, amfibieën en kleine zoogdieren als egel een winterslaap op een beschutte plaats of zijn alleen in de nacht actief. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen met

betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebieden en migratierouten aan hun leefomgeving stellen, vergeleken met en getoetst aan de situatie in het veld.

Voor planten is gelet op de vegetatiestructuur en de abiotische omstandigheden van de groeiplaats. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied.

Tevens is gelet op de aanwezigheid van invasieve plantenexoten zowel binnen als direct grenzend aan het plangebied. Invasieve exoten als Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw hebben zich als gevolg van menselijke activiteiten gevestigd in Nederland. Deze soorten kunnen zich snel verspreiden en concurreren hierbij de oorspronkelijke vegetatie weg. Daarnaast kunnen deze soorten voor overlast zorgen bij mensen. De opdrachtgever heeft in veel gevallen de plicht om verdere verspreiding van exoten te voorkomen.

2.3 Effectenanalyse

Soortenbescherming

Op basis van de uitkomsten van het bronnen- en veldonderzoek is beoordeeld of de voorgenomen werkzaamheden (negatieve) effecten hebben op beschermde natuurwaarden. Indien sprake is van een conflictsituatie tussen de aanwezigheid van beschermde soorten en de geplande ruimtelijke ingreep, is in onderhavige rapportage aangegeven welke voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen. Indien negatieve effecten door het nemen van voorzorgsmaatregelen niet te voorkomen of uit te sluiten zijn, is aangegeven welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om conform de Wet natuurbescherming werkzaamheden uit te voeren.

De mogelijkheid om een complete effectanalyse te maken is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens en duidelijkheid over de uit te voeren werkzaamheden en uitvoeringsplanning. In hoofdstuk 3 wordt beoordeeld of voor dit project de beschikbare gegevens over de aanwezige soorten voldoende zijn om een goede effectenbeoordeling uit te voeren of dat aanvullend onderzoek naar het voorkomen van soorten nodig is.

Gebiedsbescherming

Voor het beoordelen van de effecten op eventueel aanwezige Natura 2000- gebieden is de effectenindicator 'Natura 2000 – ecologische randvoorwaarden en storende factoren' gebruikt. Dit is een hulpmiddel voor initiatiefnemers, vergunningverleners en planmakers die te maken krijgen met activiteiten in of nabij Natura 2000-gebieden. De effectenindicator is een instrument waarmee mogelijke schadelijke effecten ten gevolge van de activiteit en plannen kunnen worden verkend. De effectenindicator geeft informatie over de gevoeligheid van soorten en habitattypen voor de meest voorkomende storende factoren. De effectenindicator wordt geraadpleegd via de website synbiosys.alterra.nl. Hier kan per Natura 2000-gebied en activiteit gekeken worden wat de mogelijke effecten zijn op het desbetreffende Natura 2000-gebied. Via de effectenindicator wordt gekeken welk effect de voorgenomen werkzaamheden hebben op habitattypen en/of soorten. Beoordeeld wordt of de activiteit mogelijk schadelijk is en of een nadere beoordeling en mogelijk vervolgonderzoek moet plaats vinden.

Indien het plangebied is gelegen binnen de NNN of een andere beschermde status heeft, wordt beoordeeld of de ontwikkeling de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden aantast en of vervolgonderzoek nodig is.

3. Onderzoekresultaten

De basis voor de toetsing wordt gevormd door gegevens over het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en werkzaamheden. Onderstaand zijn per soortgroep de resultaten van het bronnen- en veldonderzoek beschreven. Tevens is een effectenanalyse gemaakt van de te verwachten effecten op de soorten die aanwezig zijn of verwacht worden.

3.1 Biotoopomschrijving

Het plangebied is gelegen in de gemeente Leiden en wordt begrensd door de Witte Singel, de groenhazengracht en de Cleveringaplaats. Het plangebied bestaat uit tweetal universiteitsgebouwen met binnentuin en het Arsenaalplein met speeltuin, ook is een deel van het water meegenomen in de biotooptoets. Het plangebied bevat bestrate autoluwe zone met enkele bermen, bomen en groenvakken met vaste beplanting (figuur 3.1). Aan de Noord- en Oostzijde staan boomsoorten zoals Hollandse linde en plataan. Aan de westzijde ligt een slot met aangrenzende begroeiing met onder andere meidoorn en wilgen. Het plangebied wordt omgeven door de Witte Singel, bebouwing en infrastructuur.

Afbeelding 3.1 Impressie plangebied Humanities Campus Universiteit Leiden.

3.2 Soortbescherming

De uit de NDFF opgevraagde dataset bestaat in totaal uit 2.829 records. Gezien het overgrote deel van de dataset bestaat uit vogels en de omvang van het plangebied geeft deze dataset onvoldoende representatief beeld van het voorkomen van beschermde soorten. Aanvullende bronnen zoals verspreidingsatlassen zijn derhalve geraadpleegd.

In onderstaande sub paragrafen wordt per soortgroep de resultaten van het bronnenonderzoek, het veldbezoek en de effectenanalyse beschreven.

3.2.1 Vaatplanten

Bronnenstudie

Uit de gegevens van de NDFF zijn meldingen bekend van beschermde vaatplanten binnen een straal van circa 1 km rondom het plangebied (Tabel 3.1). Het gaat hierbij om muurbloem en wolfskers. Deze zijn echter niet bekend in het plangebied. De muurbloem groeit alleen in een gracht buiten het plangebied en de wolfskers komt alleen voor in de Clusiustuin, een medicinale kruidentuin, buiten het plangebied.

Tabel 3.1 Overzicht van beschermde vaatplanten die in en rondom het plangebied kunnen voorkomen.

Soort	Locatie	Beschermingsstatus
Muurbloem	Sebastiaansdoelen	Andere soorten
Wolfskers	Clusiustuin	Andere soorten

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten waargenomen. De muurbloem groeit alleen op oude, verweerde muren die met zachte kalkspecie zijn gevoegd. De muren aan de Witte Singel zijn hier niet voor geschikt. Het voorkomen van beschermde vaatplanten kan redelijkerwijs uitgesloten worden.

Effectenanalyse

Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van beschermde vaatplanten uitgesloten. Hierdoor is het optreden van negatieve effecten op deze soorten niet aan de orde en worden zij niet verder behandeld.

Voorkomen vaatplanten:

- Het voorkomen van beschermde vaatplanten is redelijkerwijs uitgesloten

3.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Bronnenstudie

Uit de gegevens van de NDFF zijn meldingen bekend van beschermde grondgebonden zoogdieren binnen een straal van circa 1 km rondom het plangebied (Tabel 3.2). Het betreft een waarneming van een eekhoorn. Deze is aangetroffen aan de andere zijde van de Witte Singel. Het is niet aannemelijk dat de eekhoorn de Witte Singel, want er is geen geschikt gebied voor de eekhoorn aan de oostelijke zijde van de Witte Singel.

Tabel 3.2 Overzicht van beschermde grondgebonden zoogdieren die in en rondom het plangebied kunnen voorkomen.

Soort	Locatie	Beschermingsstatus
Eekhoorn	P.N. van Eyckhof Van Wijkplaats	Habitatrichtlijn

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen. Het voorkomen van geschikte bomen voor een eekhoorn ontbreekt. Het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren kan redelijkerwijs uitgesloten worden. Het voorkomen van algemene grondgebonden zoogdieren is niet uitgesloten. Zo is er hier en daar wat struweel waar eventueel egels en algemene muissoorten kunnen verschuilen.

Effectenanalyse

Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren uitgesloten. Hierdoor is het optreden van negatieve effecten op deze soorten niet aan de orde en worden zij niet verder behandeld. Wel kunnen er algemene grondgebonden zoogdieren het gebied doorkuisen.

Voorkomen grondgebonden zoogdieren:

- Het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren kan redelijkerwijs uitgesloten worden.
- Algemene zorgplicht van toepassing op algemene soorten.

3.2.3 Vleermuizen

Bronnenstudie

Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen kan onderscheid gemaakt worden tussen vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Uit de gegevens van de NDFF zijn meldingen bekend van vleermuizen binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied (Tabel 3.3). Voor deze soorten is aangegeven op welke locatie er meldingen zijn gedaan en wat de beschermingsstatus van deze soorten is. Het gaat hierbij om de soorten rosse vleermuis, gewone- en ruige dwergvleermuis. Andere soorten worden niet verwacht in en rondom het plangebied.

Tabel 3.3 Overzicht van vleermuizen die in en rondom het plangebied kunnen voorkomen.

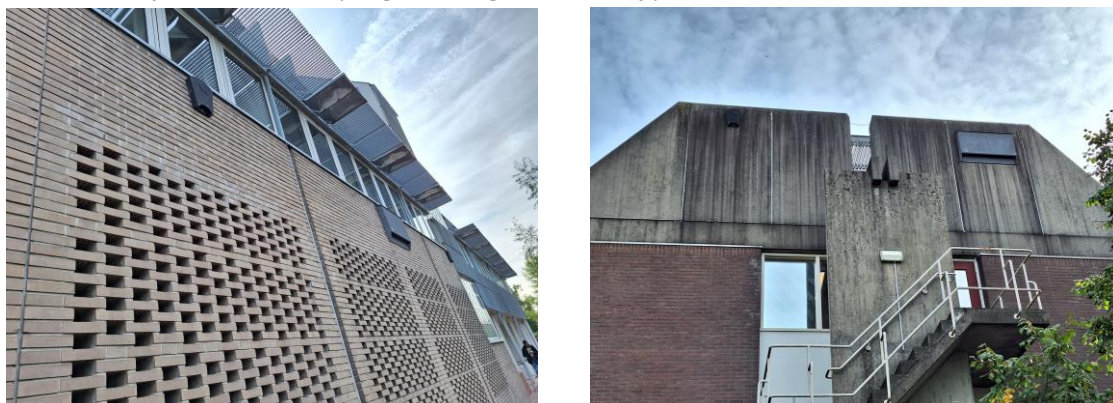
Soort	Locatie	Beschermingsstatus
Gewone dwergvleermuis	Witte Singel	Habitatrichtlijn
Rosse vleermuis	Hortus Kwekerij	Habitatrichtlijn
Ruige dwergvleermuis	Witte Singel	Habitatrichtlijn

Veldbezoek

Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen worden onderverdeeld in kraamverblijfplaats, massawinterverblijfplaats, paarverblijfplaats en zomerverblijfplaats.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen hebben verblijfplaatsen in gebouwen, kunstwerken en bomen. Binnen het plangebied zijn geschikte verblijfplaatsen aanwezig. In het te slopen en te renoveren deel van het universiteitsgebouw kunnen gebouwbewonende soorten als gewone- en ruige dwergvleermuis verblijfplaatsen hebben. Stootvoegen waren niet aanwezig, maar wel elementen als dakranden en ruimtes bij kozijnen. Ook zijn er meerdere vleermuiskasten aangetroffen op het meest zuidelijk Lipsius gebouw en het te slopen gebouw waar het Koninklijk instituut van Taal- Land en Volkenkunde (KITLV) in gevestigd is (zie afbeelding 3.2). Tijdens het veldbezoek zijn er geen uitwerpselen gevonden onderaan de kasten, maar niet alle kasten waren te bereiken. Uitwerpselen zijn vaak een gemakkelijke aanwijzing dat kasten worden gebruikt als verblijfplaats. Echter zijn de uitwerpselen van de vleermuis klein en licht, waardoor deze bij wind en/of regen snel verdwijnen. Als er geen uitwerpselen liggen is dat daarom geen goede indicator dat kasten niet bewoond worden. Ook zijn er bomen in het plangebied die geschikte verblijfplaatsen kunnen bevatten.

Afbeelding 3.2 Links het oostelijke kant van Lipsius gebouw, rechts gebouw van KITLV.

Vliegroutes en foerageergebieden

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Dergelijke lijnvormige elementen in de vorm van sloten en bomenrijen zijn aanwezig binnen het plangebied aan de westzijde bij de Witte Singel en in de directe omgeving (Figuur 3.3). Dergelijke lijnen zijn potentieel essentieel. Ze verbinden onder andere de meer zuidelijk gelegen hortus botanicus met het noordelijke stadsdeel.

Afbeelding 3.3 Lijnvormige elementen langs sloot met bomenrij.

Effectenanalyse

Verblijfplaatsen

Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen niet uitgesloten. Mogelijk dat op het terrein verblijfplaatsen (zomer- en paarverblijfplaatsen) aanwezig zijn van zowel gebouw- als boom bewonende soorten. Door de omvang van het gebouw in het plangebied is het voorkomen van winter- en kraamverblijven niet uitgesloten. Omdat de groenstructuren blijven behouden, wordt er geen afbreuk gedaan aan de verblijfplaatsen in de bomen. Echter worden met de sloop van het pand mogelijk één of meerdere verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen vernietigt. Dit is in strijd met de Wet natuurbescherming, Artikel 3.5. Om uitsluitel te bieden of dit aan de orde is, dient aanvullend onderzoek te worden gedaan naar het mogelijk voorkomen van gebouwbewonende vleermuizen. Op basis van het aanvullende onderzoek kan bepaald worden of verbodsartikelen overtreden worden, en vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Vliegroutes en foerageergebieden

Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van vliegroutes of foerageergebieden niet uitgesloten. De kade van de witte singel blijft behouden. Ook is er een lijnstructuur in het noorden van het plangebied. Deze bestaat uit een parkje met linde bomen. Deze lijnstructuur zal ook behouden blijven. Hierdoor zijn negatieve effecten of vliegroutes of foerageergebied van vleermuizen vrijwel uitgesloten. Wel kunnen de werkzaamheden tijdelijk negatieve effecten hebben op foeragerende of passerende vleermuizen. Negatieve effecten op eventuele vliegroutes en foerageergebied kunnen voorkomen worden door de werkzaamheden overdag uit te voeren. Omdat de vliegroute mogelijk essentieel is zal er wanneer blijkt dat de bomen aan de witte singel wel gekapt worden, soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden naar de functie van het gebied voor vleermuizen. Ook dient er rekening gehouden te worden met kunstlicht. Het is onzeker of het gebouw in de huidige situatie verlicht wordt, maar wanneer het nu onverlicht is en in de nieuwe situatie het gebouw tijdens nachtelijke uren verlicht wordt, dan moet deze verlichting zo worden geplaatst dat vliegroutes niet worden aangelicht door deze extra verlichting. Uitstraling naar de omgeving dient voorkomen te worden en de lichtbundels dienen naar beneden gericht te worden en niet op omliggende groenstructuren.

Voorkomen vleermuizen:

- Het voorkomen van gebouwbewonende vleermuizen is niet uit te sluiten.
 - Aanvullend onderzoek nodig naar het voorkomen van gebouwbewonende soorten.
- Negatieve effecten kunnen optreden door verstoring door het gebruik van kunstlicht.
 - Werk bij voorkeur uitvoeren overdag
 - Er dient bij de nieuwe inrichting rekening gehouden te worden met het kunstlicht.
 - Indien hier geen rekening mee gehouden kan worden dient er nader onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen.
- Wanneer de bomen aan de kademuur gekapt worden dient er soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden naar de functie van het gebied voor vleermuizen.

3.2.4 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Bronnenstudie

In de NDFF-database zijn in de omgeving van het plangebied meldingen bekend van soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4). Daarnaast zijn meldingen bekend van soorten uit categorie 5 (Tabel 3.4). Dit zijn soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn indien er sprake is van zwaarwegende ecologische omstandigheden.

Tabel 3.4 Overzicht van vogels met jaarrond beschermde nesten die in en rondom het plangebied kunnen voorkomen.

Soort	Locatie	Categorie
Gierzwaluw	Buiten plangebied	2
Huismus	Buiten plangebied	2
Slechtvalk	Buiten plangebied	3
Blauwe Reiger	Buiten plangebied	5
Boomkruiper	Buiten plangebied	5
Ekster	Buiten plangebied	5
Grote bonte specht	Buiten plangebied	5
Koolmees	Buiten plangebied	5
Pimpelmees	Buiten plangebied	5
Spreeuw	Buiten plangebied	5
Zwarte kraai	Buiten plangebied	5

Veldbezoek

Categorie 1 t/m 4

Tijdens het veldbezoek zijn er huismussen (cat. 1 t/m 4) waargenomen op de daken van de gebouwen in het plangebied. Er zijn geen nesten waargenomen, Het veldwerk is uitgevoerd in oktober, dit is buiten het broedseizoen. Wel is het mogelijk dat huismus en

gierzwaluw in het gebouw en/of omringende gebouwen gebruikt als nestlocatie. Het gebouw zelf heeft zelf platte daken, maar er zitten veel ruimtes en kieren die mogelijk gebruikt kunnen worden als broedplaatsen. Ook in de huizen ten noorden en oosten van het plangebied waren veel kwetterende huismussen hoorbaar. Deze gebouwen hebben veelal wel dakpannen waar huismussen en gierzwaluwen onder kunnen nestelen. Het voorkomen van vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4) kan niet uitgesloten worden.

Categorie 5

Tijdens het veldbezoek zijn eksters, koolmees en zwarte kraai (cat. 5) waargenomen. Het veldwerk heeft buiten het broedseizoen plaatsgevonden. Hierdoor zijn mogelijke nesten niet waargenomen. Er zijn een aantal bomen binnen het plangebied die echter wel geschikt kunnen zijn voor categorie 5 broedvogels. Ook kunnen soorten zoals spreeuw, boomkruiper en mezen in en rondom de bebouwing tot broeden komen. Het voorkomen van vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 5) kan daarom niet uitgesloten worden.

Effectenanalyse

Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van vogels met jaarrond beschermde nesten niet uitgesloten. Aanwezigheid van gebouwbewonende vogelsoorten zoals huismus en gierzwaluw zijn in het hoofdgebouw en alle bijgebouwen zijn niet uit te sluiten omdat deze gebouwen aan de juiste kenmerken voldoen voor deze vogels. Gierzwaluwen hebben graag een open aanvliegroute naar hun nestlocatie in een gebouw. Huismussen houden van een open stedelijke locatie. De kans dat deze soorten in om rondom het plangebied nestelen is aanwezig (Kennisdokument Huismus en Gierzwaluw BIJ12, 2023).

Voor de meeste uit de bronnenstudie naar voren gekomen vogelsoorten waarvan de nesten onder zwaarwegende omstandigheden jaarrond beschermd zijn (cat. 5) vormt het plangebied op dit moment geen geschikt broedhabitat. Deze soorten broeden in holten in bomen (boomkruiper, koolmees, pimpelmees en grote bonte specht) of in boomtoppen (ekster, zwarte kraai, blauwe reiger).

Voorkomen vogels met jaarrond beschermde nesten:

- Aanwezigheid van nesten welke een jaarrond beschermde status hebben is niet uitgesloten. Mogelijk dat er nesten en/of kolonies aanwezig zijn van soorten zoals huismus en gierzwaluw.
 - Om de effecten van de werkzaamheden op eventueel aanwezige nesten te kunnen bepalen dient er soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden.

3.2.5 Overige broedvogels

Bronnenstudie

Uit de gegevens van de NDFF zijn meldingen bekend van overige broedvogels binnen een straal van circa 1 km rondom het plangebied (Tabel 3.5). Hieronder vallen soorten als wilde eend, kauw, houtduif en roodborst.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn overige broedvogels waargenomen. Deze betroffen wilde eend, houtduif en zilvermeeuw. Deze zaten op de daken van de gebouwen binnen het plangebied, een stijger aan de Witte Singel en op het water. Ook zijn overvliegende zilvermeeuwen gezien. Het voorkomen van overige broedvogels kan niet uitgesloten worden.

Effectenanalyse

Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van overige broedvogels niet uitgesloten. Deze soorten kunnen tot broeden komen binnen het plangebied in de broedperiode. De broedperiode loopt over het algemeen van maart tot en met augustus, maar soorten als houtduif kunnen tot in november nog broedend gevonden worden. Aanwezigheid van (broedende) broedvogels binnen het plangebied tijdens het broedseizoen kan niet worden uitgesloten. Het uitvoeren van de werkzaamheden kan leiden tot het verwijderen en/of aantasten van beschermde nesten van overige broedvogels. Dit is een overtreding van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Door te werken buiten het broedseizoen wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen worden overtreden.

Voorkomen overige broedvogels:

- Nesten van overige broedvogels zijn niet uitgesloten. Mogelijk dat er nesten aanwezig zijn van soorten zoals zilvermeeuw en houtduif.
- Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van algemene broedvogels. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 augustus. Indien werkzaamheden binnen het broedseizoen uitgevoerd worden dient er 3 dagen voor de start van de werkzaamheden een broedvogelcontrole plaats te vinden.

3.2.6 Vissen

Bronnenstudie

Uit de gegevens van de NDFF zijn meldingen bekend van beschermde vissen binnen een straal van circa 1 km rondom het plangebied.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vissen waargenomen. Vanaf de waterkant is het water geïnspecteerd. Hierbij zijn geen geschikt habitat aangetroffen. Het voorkomen van beschermde vissen kan redelijkerwijs uitgesloten worden.

Effectenanalyse

Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van beschermde vissen uitgesloten. Hierdoor is het optreden van negatieve effecten op deze soorten niet aan de orde en worden zij niet verder behandeld.

Voorkomen vissen:

- Het voorkomen van beschermde vissen kan redelijkerwijs uitgesloten worden.

3.2.7 Amfibieën

Bronnenstudie

Uit de gegevens van de NDFF zijn meldingen bekend van beschermde amfibieën binnen een straal van circa 1 km rondom het plangebied (Tabel 3.7).

Tabel 3.7 Overzicht van beschermde amfibieën die in en rondom het plangebied kunnen voorkomen.

Soort	Locatie	Beschermingsstatus
Alpenwatersalamander	Buiten plangebied	Andere Soorten
Vroedmeesterpad	Buiten plangebied	Habitatrichtlijn
Vuursalamander	Buiten plangebied	Andere Soorten

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde amfibieën waargenomen. Alpenwatersalamander is een soort welke voornamelijk voorkomt op droge bodems zoals zand en leem. De aanwezige bodem bestaat uit klei en veengrond en is daardoor weinig geschikt als leefgebied voor alpenwatersalamander. Daarnaast is de dichtstbijzijnde waarneming op 800 meter afstand gedaan waardoor aanwezigheid van deze soort in het plangebied redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Effectenanalyse

Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van beschermde amfibieën uitgesloten. Hierdoor is het optreden van negatieve effecten op deze soorten niet aan de orde en worden zij niet verder behandeld. Voor deze soorten is een algemene vrijstelling van toepassing. Wel dient de zorgplicht gehanteerd te worden.

Voorkomen amfibieën:

- Voorkomen van beschermde amfibieën uitgesloten.
- Zorgplicht van toepassing op algemene vrijgestelde soorten.

3.2.8 Reptielen

Bronnenstudie

Uit de gegevens van de NDFF zijn geen meldingen bekend van beschermde reptielen binnen een straal van circa 1 km rondom het plangebied (Tabel 3.8).

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde reptielen waargenomen. Het voorkomen van beschermde reptielen kan redelijkerwijs uitgesloten worden.

Effectenanalyse

Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van beschermde reptielen uitgesloten. Hierdoor is het optreden van negatieve effecten op deze soorten niet aan de orde en worden zij niet verder behandeld.

Voorkomen reptielen:

- Het voorkomen van beschermde reptielen kan redelijkerwijs uitgesloten worden.

3.2.9 Ongewervelden

Bronnenstudie

Uit de gegevens van de NDFF zijn meldingen bekend van beschermde ongewervelden binnen een straal van circa 1 km rondom het plangebied (Tabel 3.9). Het gaat hierbij om grote vos. Deze is waargenomen ten zuiden van het plangebied op minimaal 800 meter afstand.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde ongewervelden waargenomen. Grote vos stelt specifieke eisen aan hun habitat. Zo heeft grote vos bosachtig terrein met wilgenbomen nodig. Dergelijk habitat is niet aanwezig in de directe omgeving van het plangebied. Het voorkomen van beschermde ongewervelden kan daarom redelijkerwijs uitgesloten worden.

Effectenanalyse

Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van beschermde ongewervelden uitgesloten. Hierdoor is het optreden van negatieve effecten op deze soorten niet aan de orde en worden zij niet verder behandeld.

Voorkomen ongewervelden:

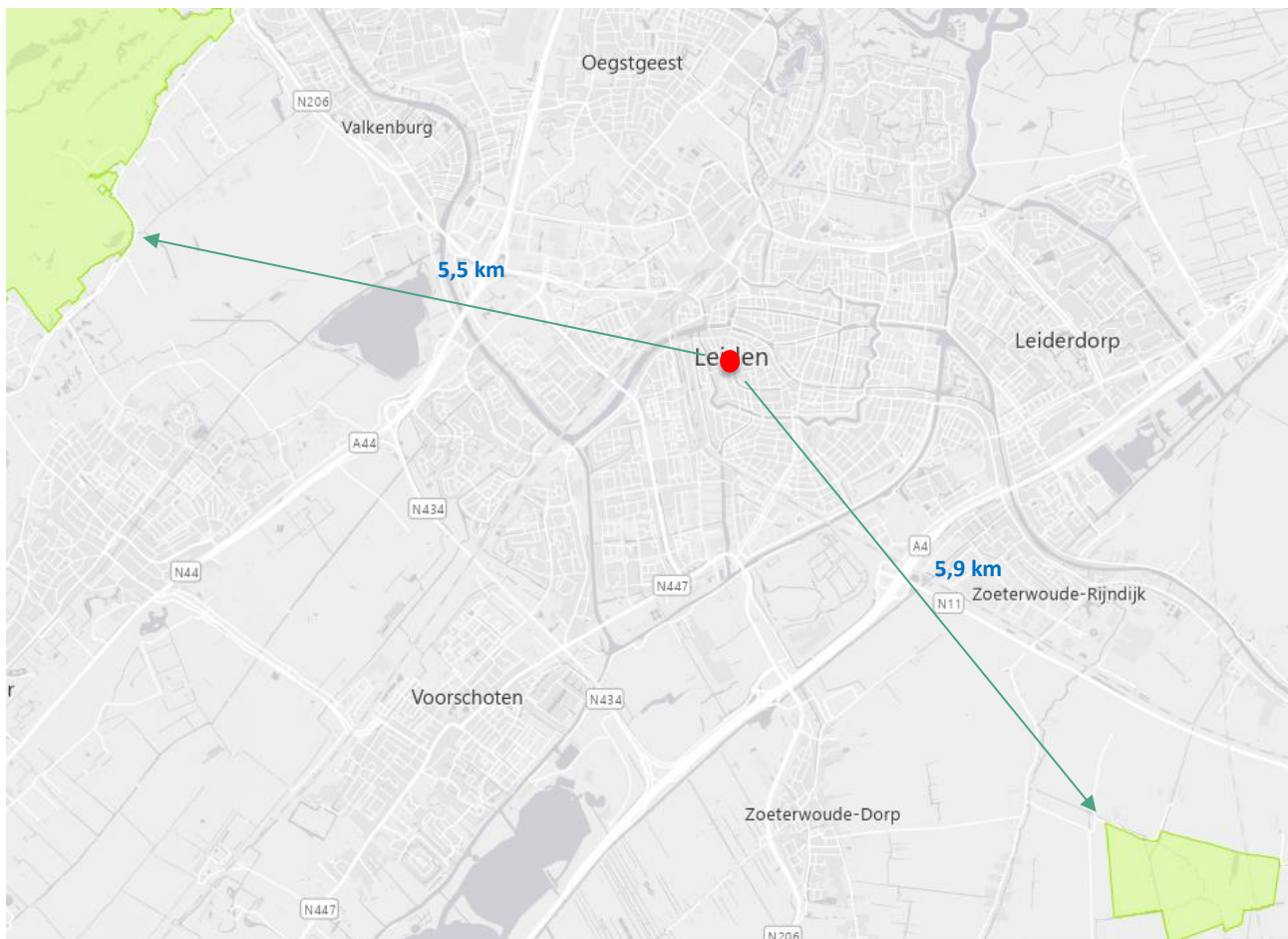
- Binnen en in de directe omgeving van het plangebied komen geen beschermde ongewervelden voor.

3.3 Gebiedsbescherming

3.3.1 Natura 2000-gebieden

Bescherming van Natura 2000-gebieden is binnen de Wet natuurbescherming onderverdeeld in de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Binnen een Natura 2000-gebied kunnen deelgebieden aangewezen zijn als Vogelrichtlijngebied, Habitatrichtlijngebied of beide.

Het plangebied ligt op circa 5,5 km afstand van het Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide en de Wilck op 5,9 km (Figuur 4.1). Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van dit beschermde natuurgebied zijn op voorhand niet uit te sluiten.

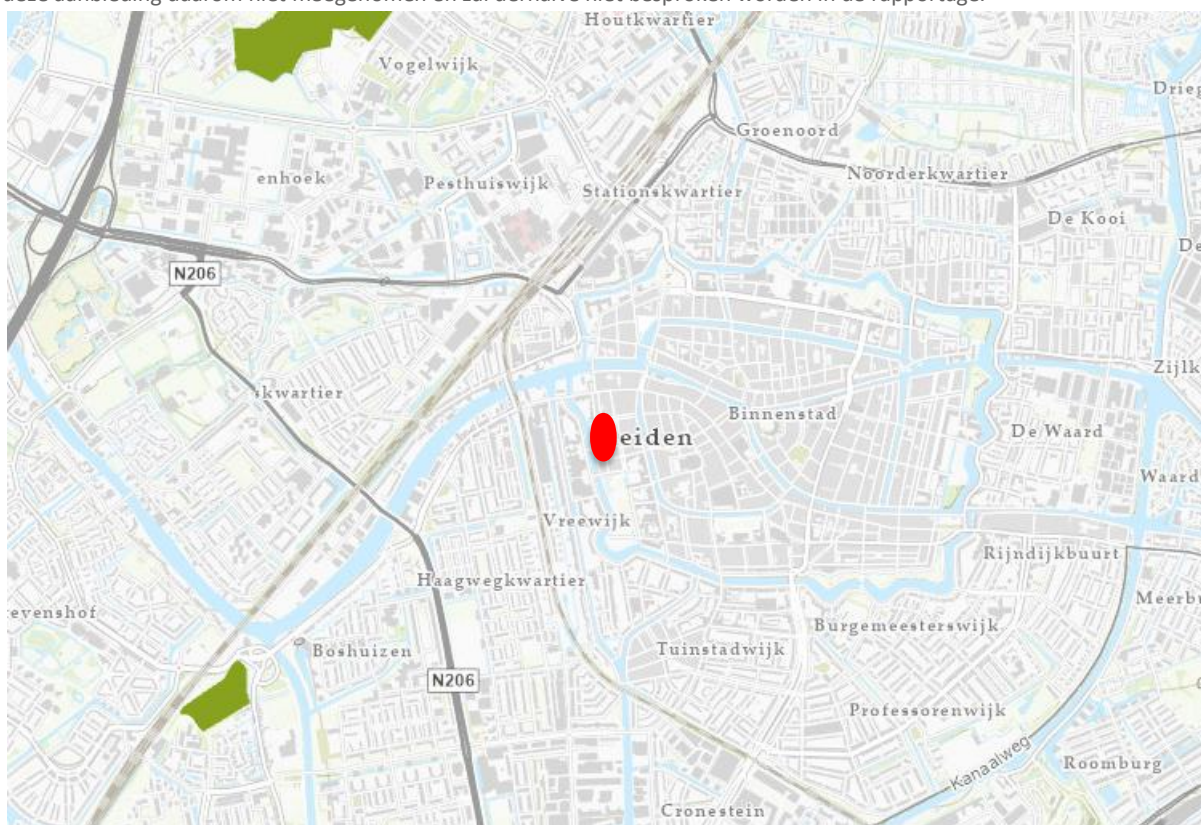
Figuur 3.2. Locatie van het plangebied (rood) t.o.v. Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide en de Wilck (Natura 2000, 2022).

Effectenanalyse

De voorgenoemde werkzaamheden zijn op te vatten als renovatie en sloop van gebouwen. Ook wordt een deel van de groenstructuur opnieuw ingericht. Door de afstand tussen het plangebied en de Veluwe is wezenlijke verstoring door de werkzaamheden (licht, geluid) van Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten binnen het N2000 gebied niet te verwachten. Het uitvoeren van een Voortoets is niet nodig. Mogelijk is wel sprake van indirecte negatieve effecten in de vorm van stikstofdepositie. De werkzaamheden zullen (deels) uitgevoerd worden met zware machines, deze machines kunnen zorgen voor stikstofdepositie op het Habitatrichtlijngebied. Stikstofdepositie door werkzaamheden (stikstofuitstoot ontstaat o.a. bij het gebruik van verbrandingsmotoren) kan op grote afstand van het werkgebied plaatsvinden. Stikstofdepositie kan een negatief effect hebben op beschermde natuurwaarden in Natura 2000-gebieden. Een stikstofberekening moet worden uitgevoerd om te bepalen of de werkzaamheden zorgen voor extra stikstofdepositie binnen de Natura 2000-gebieden.

3.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van het NNN (zie figuur 3.4). Een beoordeling van de planologische gebiedsbescherming is in deze aanbidding daarom niet meegenomen en zal derhalve niet besproken worden in de rapportage.

Figuur 3.4 Locatie van het plangebied (rood) in het Natuurnetwerk Nederland.

3.4 Houtopstanden

Mogelijk worden bij de renovatie en sloop van de Humanities campus bomen gekapt die aan de randen van het plangebied staan. Echter bevindt het plangebied zich binnen de bebouwde kom. Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

3.5 Exoten

Bronnenstudie

Uit de gegevens van de NDFF zijn geen meldingen bekend van invasieve exoten binnen een straal van circa 1 km rondom het plangebied.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen risicosoorten, zoals Aziatische duizendknoop of reuzenberenklauw, of andere (invasieve) exoten aangetroffen.

4. Conclusie en advies

In dit hoofdstuk zijn de conclusie en het advies opgenomen. Aangegeven is of sprake kan zijn van een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, er voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om overtreding te voorkomen en of gebruik kan worden gemaakt van de specifieke gedragscodes. Indien aanvullend onderzoek en/of voorzorgs- en mitigerende maatregelen of een ontheffing noodzakelijk zijn, dan wordt dit duidelijk aangegeven.

4.1 Soortenbescherming

De verspreidingsgegevens en het oriënterend veldbezoek geven een voldoende duidelijk beeld van het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Om eventuele aanwezigheid vast te kunnen stellen is voor een aantal soortgroepen soortgericht onderzoek noodzakelijk. De voorgenomen ingreep heeft mogelijk negatieve effecten op grondgebonden vleermuizen en vogels (Tabel 4.1). Voor genoemde soortgroepen kan niet zondermeer worden uitgesloten dat negatieve effecten optreden. De soortgroepen en maatregelen zijn in tabel 4.1 weergegeven.

Voor ondergenoemde soortgroepen kan niet zondermeer worden uitgesloten dat negatieve effecten optreden. Daarom moeten aanvullende maatregelen worden genomen. De soortgroepen en maatregelen zijn in tabel 4.1 weergegeven.

Tabel 4.1. Samenvatting van effecten per soortgroep.

Soortgroep	Soort	Effect	Vervolgstappen	Maatregelen
Vleermuizen	Gebouwbewonende soorten	Mogelijk	Nader onderzoek naar verblijfplaatsen.	Nader onderzoek naar kraam-, paar-, zomer- en winterverblijfplaatsen (4.1.2).
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Huismus, gierzwaluw	Ja	Nader onderzoek naar verblijfplaatsen huismus en gierzwaluw	Wanneer nesten aanwezig zijn dient er voor de start van de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing worden aangevraagd.
Vogels	Algemene soorten	Mogelijk	Rekening houden met het broedseizoen (4.1.1)	Werkzaamheden opstarten buiten broedseizoen. Wanneer gestart wordt in het broedseizoen dient er een broedvogelcheck gedaan te worden
Algemeen voorkomende soorten	Muizensoorten, egel, bruine kikker	Nee, indien maatregelen worden nageleefd	Voldoen aan de zorgplicht (4.1.2)	Zorgvuldig te werk gaan wanneer werkzaamheden uitgevoerd worden

4.1.1 Advies voor te volgen vervolgstappen

Uit de effectbeoordeling van de soortenbescherming blijkt dat aanvullende onderzoek noodzakelijk is om negatieve effecten te bepalen. Daarnaast dienen voorzorgsmaatregelen genomen te worden om negatieve effecten te voorkomen of beperken.

Hieronder lichten wij de werkwijze toe:

- Nader onderzoek verblijfplaatsen gebouwbewonende vleermuizen
- Nader onderzoek verblijfplaatsen/nesten van de huismus en gierzwaluw:
Vanwege de mogelijke aanwezigheid van nesten van jaarrond beschermde soorten dient er aanvullend onderzoek gedaan te worden om deze soortgroep uit te kunnen sluiten, dan wel aan te tonen.
- De werkzaamheden worden buiten het broedseizoen van vogels uitgevoerd.
 - Indien de werkzaamheden tijdens of vlak voor de vogelbroedperiode, begin maart t/m juli, uitgevoerd gaan worden, dient een controle door een ecooloog te worden uitgevoerd op aanwezigheid van nesten van broedvogels in het plangebied of binnen de invloedssferen daarvan. Indien broedende vogels voorafgaand of tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden waargenomen in (de directe) omgeving van het plangebied dient de begeleidende ecooloog aan te geven op welke wijze de werkzaamheden voortgezet kunnen worden. Op deze wijze kan voorkomen worden dat de uitvoering, door aanwezige broedgevallen, (tijdelijk) stilgelegd moeten worden, en pas hervat kan worden nadat het nest niet langer in gebruik is. In de praktijk zal men geen ontheffing kunnen krijgen voor het opzettelijk verstoren van in gebruik zijnde nestplaatsen.

4.1.2 Zorgplicht

Te allen tijde geldt voor alle soortgroepen de algemene zorgplicht. Het is van belang dat iedereen bij de uitvoering van de werkzaamheden zich hiervan bewust is. Geadviseerd wordt om activiteiten die nadelig zijn voor in het wild levende dieren en planten (ongeacht bescherming), in redelijkheid zo veel mogelijk na te laten of maatregelen te nemen om onnodige schade aan deze soorten te voorkomen. Bij het aantreffen van diersoorten moeten deze de kans krijgen om de werkzaamheden te ontvluchten.

4.2 Gebiedsbescherming

Negatieve effecten door stikstofdepositie in Natura-2000 gebieden kunnen niet op voorhand worden uitgesloten indien met machines met verbrandingsmotoren wordt gewerkt. De effecten van stikstofdepositie zullen dan middels een AERIUS-stikstofberekening inzichtelijk gemaakt moeten worden.

Literatuurlijst

- Natura 2000, 2022. Natura 2000 in Nederland. <https://www.natura2000.nl/>
- NDFF Verspreidingsatlas, 2022. NDFF Verspreidingsatlas. <http://verspreidingsatlas.nl>. Laatst geraadpleegd op: 16-10-2023
- NDFF, 2023. Nationale Databank Flora en Fauna. <https://www.ndff.nl/>. Laatst geraadpleegd op: 16-10-2023

Bijlage 1: Foto's plangebied

